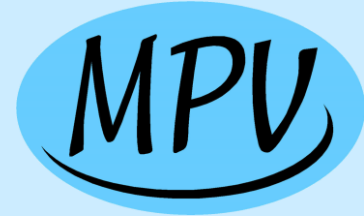


Akvaariokeskustelu-menetelmästä



Matti Vuori, www.mattivuori.net



Sisällysluettelo

<u>Yleistä</u>	3
<u>Akvaarion perusasetelma</u>	4
<u>Miten avoin akvaario toimii</u>	6
<u>Menestystekijät</u>	8
<u>Toinen malli: Suljettu akvaario</u>	10
<u>Malli kolme: Akvaarioryhmien vuorovaikutus</u>	11

Yleistä

- Akvaario (engl. fishbowl) on ryhmäkeskustelun tehokas menetelmä
 - Ks. englanninkielinen kuvaus Wikipediasta
[http://en.wikipedia.org/wiki/Fishbowl_\(conversation\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Fishbowl_(conversation))
- Edut:
 - Saadaan useita ihmisiä osallistumaan
 - Osallistuminen ja keskustelu on suhteellisen hallittua, ei huutelua yleisöstä, päästään vapaammiksi rooleista, ei keskustelun johtamista
 - Arkisista malleista poikkeava toimintatapa vapauttaa rooleista
 - Energinen, mukana myös fyysistä liikkumista

Akvaarion perusasetelma 1/2

- Tilassa on tuoleja sijoitettuna ympyräksi
 - Niitä voi olla neljästä kymmeneen
 - Tämä on se "akvaario", jossa istuvia ja puhuvia henkilöitä seurataan
- Muut osallistujat istuvat "ulkokehässä"
 - Mielellään kehään asetetuissa tuoleissa
 - Voivat olla myös luokkahuone / seminaarityyliin asetelluissa pulpeteissa
 - Tärkeintä on se, että ollaan sisäkehän kanssa lähekkäin ja sinne meneminen ei muodosta kynnystä

Akvaarion perusasetelma 2/2



Aina yksi tyhjä tuoli

Moderatoria ei edes näy – hän tarkkailee tilannetta taustalla

Sisäkehä, "akvaario", jossa keskustellaan

Ulkokehä, jossa seurataan hiljaa keskustelua

Miten avoin akvaario toimii 1/2

- Perusmalli on ns. avoin akvaario, jossa keskustelun kuluessa osallistujat vaihtuvat vähitellen, yksi kerrallaan
- Moderaattori selittää akvaariokeskustelun periaatteet
- Moderaattori alustaa keskustelun ja antaa alustavan keskusteluteeman, mutta ei mitään konkreettista
- Moderaattori pyytää akvaarioon ihmisiä siten, että yksi tuoli jää tyhjäksi
- Joku ottaa puheenvuoron ja aloittaa keskustelun akvaariossa olevien ihmisten kanssa
- Yleisö ei osallistu keskusteluun

Miten avoin akvaario toimii 2/2

- Kun yleisössä oleva haluaa osallistua keskusteluun, hän tulee akvaarioon ja istuu tyhjälle tuolille
- Jonkun muun pitää nyt lähteä akvaariosta ja vapauttaa oma tuolinsa tyhjäksi – yksi tuoli on siis koko ajan tyhjänä
 - Kuka on ollut kauimmin?
 - Kuka on ollut eniten äänessä?
- Akvaarioon tulijalle annetaan puheenvuoro, kunhan se, jolla oli asia kesken, saa sen puhuttua
 - Moderaattorin on autettava tässä tarpeen mukaan
- Akvaariossa olijat saavat milloin tahansa lähteä akvaariosta ja siirtyä yleisöön
- Kun aika loppuu, moderaattori keskeyttää keskustelun ja tekee siitä yhteenvedon

Menestystekijät 1/2

- Selkeä tehtäväksianto
 - Tiedetään, mistä ollaan puhumassa
 - Tiedetään, mihin asiaan esimerkiksi haetaan ratkaisua
- Akvaariota edeltää hyvä alustus, joka valaisee aihepiirin kenttää, herättää ajatuksia ja antaa käsitteitä
- Moderaattori esittelee toimintatavan
- Moderaattori varmistaa, että uudet mukaan tulijat saavat suunvuoron ja että yksi tuoli on aina tyhjänä ja että yleisö on hiljaa

Menestystekijät 2/2

- Moderaattorilta hyvä jälkiyhteenvedo
 - Esille nousseet näkökulmat
 - Asiat, joista on yhteisymmärrys
 - Asiat, joissa on selvästi erilaisia näkökulmia
- Prosessi jatkuu akvaarion jälkeen
 - Akvaario on osa prosessia, ei lopputulos

Toinen malli: Suljettu akvaario

- Suljetussa akvaariossa ei ole tyhjää tuolia.
- Sen sijaan kaikki akvaarion osallistujat vaihdetaan kerrallaan, kun heille varattu aika on loppunut ja yleisöstä tulee uusi porukka akvaarioon
- Näin jatketaan, kunnes kaikki halukkaat ovat osallistuneet tai aika loppuu
- Sitten moderaattori tekee yhteenvedon

Malli kolme: Akvaarioryhmien vuorovaikutus

- Joskus osallistujat jaetaan kahteen ryhmään, jotka kokoontuvat erikseen
 - Ryhmiin otetaan henkilöitä, joilla on jotain yhteistä
- Ryhmät keskustelevat ja keräävät kolme tai neljä kysymystä toiselle ryhmälle
- Sitten tehdään yhteinen akvaario, jossa toinen ryhmä on akvaariossa ja toinen ulkokehällä
 - Akvaariossa oleva käsittelee toiselta ryhmältä saamansa kysymykset. Kun ne on käyty läpi ja kaikki ovat saaneet puheenvuoron, vaihdetaan ryhmien paikkoja
 - Vain akvaariossa olevassa ryhmässä puhutaan